

Srinakharinwirot Research and Development Journal
of Humanities and Social Sciences

Volume 18, Issue 1, January - June 2026, Pages 1 – 12 ISSN 3027-6039 (Online)

Research Article

การสร้างผลิตภัณฑ์เพื่อเพิ่มมูลค่าทางการเงินของวิสาหกิจชุมชนหน่อไม้ดอง
บ้านนากระเซิง อำเภอท่าลี่ จังหวัดเลย

The Creating of Product to Value-Added of the Picked bamboo shoot
Community Enterprises in Ban Na Kraseng, Tha Li, Loei

จิรวดี กำนยาน*

Jirawadee Kumyan*

คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

Faculty of Management Science, Loei Rajabhat University.

*Corresponding author, e-mail: jirawadee.kum@lru.ac.th

Received: 22 July 2024; Revised: 5 November 2024; Accepted: 8 November 2024

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) ศึกษาบริบทการบริหารจัดการกลุ่มที่เหมาะสมของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนหน่อไม้ดองบ้านนากระเซิง อำเภอท่าลี่ จังหวัดเลย 2) เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์หน่อไม้ดองในการยกระดับรายได้ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนหน่อไม้ดองบ้านนากระเซิง อำเภอท่าลี่ จังหวัดเลย 3) เพื่อวิเคราะห์ต้นทุน ผลตอบแทน และความคุ้มค่าทางการเงินของผลิตภัณฑ์ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนหน่อไม้ดองบ้านนากระเซิง อำเภอท่าลี่ จังหวัดเลย โดยเลือกใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม กำหนดกลุ่มเป้าหมายด้วยการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง จำนวน 12 คน ใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างซึ่งได้รับความเห็นชอบจากผู้เชี่ยวชาญ เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการจัดประชุม จัดเวทีแลกเปลี่ยน การสัมภาษณ์เชิงลึก และการระดมสมองแบบสนทนากลุ่ม ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เหตุการณ์แบบไม่อิงทฤษฎี วิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ จำนวน และร้อยละ ผลการวิจัยพบว่า 1) ศักยภาพการบริหารจัดการกลุ่มยังไม่มีเพียงพอ มีปัญหาหลายประการทั้งการขาดความรู้ด้านการบริหารจัดการสมัยใหม่ การขาดแคลนวัตถุดิบในบางฤดูกาล ปัญหาคุณภาพผลิตภัณฑ์ที่ไม่สม่ำเสมอ การขาดการวิเคราะห์ต้นทุนที่แม่นยำ และช่องทางการจำหน่ายที่จำกัด จากปัญหาดังกล่าว คณะผู้วิจัยได้เสนอแนวทางการพัฒนาที่ครอบคลุมหลายมิติ ประกอบด้วยการพัฒนาศักยภาพในการบริหารจัดการกลุ่ม การสร้างเครือข่ายเกษตรกรผู้ปลูกหน่อไม้เพื่อแก้ปัญหาด้านการขาดแคลนวัตถุดิบ การถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการแปรรูปและการใช้เทคโนโลยีในการผลิต การส่งเสริมความรู้ด้านการคำนวณต้นทุน และการพัฒนาบรรจุภัณฑ์พร้อมทั้งขยายช่องทางการตลาด 2) การพัฒนาพบว่าสามารถเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ได้อย่างมีนัยสำคัญ จากเดิม 30 บาทต่อกิโลกรัม เป็น 75 บาทต่อกิโลกรัม คิดเป็นการเพิ่มขึ้น 150%

นอกจากนี้ ยังมีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการกระบวนการผลิต เช่น การใช้เครื่องหั่นสับหน่อไม้ ซึ่งช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และลดการสูญเสียวัตถุดิบ รวมถึงมีการพัฒนาทักษะทั้ง Upskill และ Reskill ให้แก่สมาชิกกลุ่ม 3) การวิเคราะห์ทางการเงิน แสดงให้เห็นถึงความคุ้มค่าในการลงทุน โดยมีต้นทุนการผลิตอยู่ที่ 24.17 บาทต่อขวด ในขณะที่ราคาขายอยู่ที่ 30 บาทต่อขวด ระยะเวลาคืนทุนประมาณ 1 ปี 6 เดือน มูลค่าปัจจุบันสุทธิ เป็นบวกที่ 103,906.42 บาท และมีอัตราผลตอบแทนจากการลงทุน 64% ผลการวิจัยนี้สะท้อนให้เห็นถึงศักยภาพในการพัฒนาธุรกิจชุมชนอย่างยั่งยืน โดยชี้ให้เห็นว่าการบูรณาการความร่วมมือจากทุกภาคส่วน การพัฒนาทักษะของสมาชิกกลุ่ม และการนำนวัตกรรมมาใช้ในการผลิตและการตลาด สามารถยกระดับผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นและสร้างรายได้เพิ่มขึ้นให้แก่ชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ: มูลค่าเพิ่ม; วิสาหกิจชุมชน; มูลค่าของผลิตภัณฑ์; หน่อไม้แดง

Abstract

The Objectives of the research article were 1) Study the appropriate management context of the Na Kraseng Bamboo Shoot Community Enterprise Group, Tha Li District, Loei Province. 2) Develop bamboo shoot products to increase the income of the Na Kraseng Bamboo Shoot Community Enterprise Group, Tha Li District, Loei Province. 3) Analyze the cost, return, and financial value of the products of the Na Kraseng Bamboo Shoot Community Enterprise Group, Tha Li District, Loei Province. The researcher selected participatory action research, defined the target group by selecting 12 people, and used a structured interview form approved by experts. Data were collected by organizing meetings, organizing exchange forums, in-depth interviews, and brainstorming through focus group discussions. The data were analyzed using non-theoretical event analysis and descriptive statistics, including numbers and percentages. The research results found that 1) the group's management potential is still insufficient. There are several problems, including a lack of knowledge in modern management, a shortage of raw materials in some seasons, inconsistent product quality, a lack of accurate cost analysis, and limited distribution channels. From these problems, the research team proposed a development approach that covers many dimensions, including developing the group's management potential, creating a network of bamboo shoot farmers to solve the problem of raw material shortages, transferring knowledge on processing and the use of production technology, and promoting knowledge on cost calculation. Packaging development, as well as expanding marketing channels. 2) The development found that it can significantly increase the product value from 30 baht per kilogram to 75 baht per kilogram, an increase of 150%. In addition, technology is introduced into the production process, such as the use of a bamboo shoot cutting machine, which helps increase production efficiency and reduce raw material loss, as well as the development of both Upskill and Reskill skills for group members. 3) Financial analysis shows the value of the investment, with a production cost of 24.17 baht per bottle, while the selling price is 30 baht per bottle, a payback period of approximately 1 year and 6 months, a positive net present value of 103,906.42 baht, and a return on investment of 64%. The results of this research reflect the potential for sustainable development of community businesses, indicating that integrating cooperation from all sectors, developing group members'

skills, and applying innovation in production and marketing can effectively elevate local products and generate additional income for the community.

Keywords: value-added; community-based enterprise; product value; pickled bamboo shoots

บทนำ

ระบบเศรษฐกิจท้องถิ่นที่มีลักษณะองค์รวมที่เป็นส่วนหนึ่งของสังคม วัฒนธรรม ความสัมพันธ์กับชีวิตและไปรวมถึงระบบคุณค่าที่ดี มีการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนโดยเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ตัดสินใจ คิดเป็น ทำเป็น สามารถพึ่งพาตนเองได้ในระยะยาว ด้วยการสร้างกลุ่มอาชีพของชุมชนขึ้นมา ตลอดจนพัฒนาทรัพยากรบุคคลในชุมชนให้มีขีดความสามารถในการประกอบอาชีพและเลี้ยงดูตนเองได้ [1] โดยเน้นการพัฒนาความรู้ เสริมความรู้ ฝึกการร่วมคิด แสดงความคิดเห็น รับทราบสถานการณ์ ตัดสินใจ แก้ไขปัญหา รวมกลุ่มแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อการวางแผนปฏิบัติ มีส่วนร่วมและแบ่งปันผลประโยชน์เกื้อกูลซึ่งกันและกัน ทำให้เกิดอำนาจการต่อรองเพื่อการผลิต การตลาด และการจัดการ รวมทั้งเสริมสร้างความสัมพันธ์และความเข้มแข็ง ซึ่งธุรกิจชุมชนเป็นอีกแนวทางหนึ่งในการยกระดับรายได้ ชีวิตความเป็นอยู่และคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนที่เป็นคนส่วนใหญ่ของประเทศ การผลิตสินค้าให้บริการ หรือกิจการอื่น ๆ ที่ดำเนินการโดยผ่านคณะบุคคล กลุ่มคนที่มีความผูกพัน มีวิถีชีวิตร่วมกัน และรวมตัวกันขึ้นเพื่อประกอบกิจการทั้งที่เป็นนิติบุคคลหรือไม่เป็นนิติบุคคลเพื่อสร้างกำไรในรูปแบบทางการเงิน และกำไรทางด้านสังคม โดยมีการจัดการทุนของชุมชน คือ ทรัพยากร ผลผลิตความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น วัฒนธรรมและสังคมภายในชุมชนเพื่อการพึ่งตนเอง [2]

ในปัจจุบันวิสาหกิจชุมชนเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากของประเทศไทย โดยเฉพาะในพื้นที่ชนบทที่ขาดโอกาสทางเศรษฐกิจ [3] กลุ่มวิสาหกิจชุมชนหนองไม้ต้องบ้านนากระเซิง อำเภอทาลี่ จังหวัดเลย เป็นตัวอย่างของกลุ่มที่พยายามสร้างรายได้จากทรัพยากรท้องถิ่น แต่ยังประสบปัญหาหลายประการ โดยเฉพาะด้านการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์ ซึ่งส่งผลให้รายได้ไม่เพียงพอต่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน นอกจากนี้ ยังขาดความรู้และทักษะในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่ตอบสนองความต้องการของตลาดสมัยใหม่ [4] การเพิ่มมูลค่าให้กับผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นเป็นกลยุทธ์สำคัญในการสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันและการพัฒนาอย่างยั่งยืน แนวทางการแก้ไขปัญหานี้ประกอบด้วยการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ที่ทันสมัยและสามารถรักษาคุณภาพผลิตภัณฑ์ การปรับปรุงกระบวนการผลิตเพื่อลดต้นทุน การพัฒนาทักษะการตลาดและการจัดการธุรกิจ รวมถึงการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก [5] การสร้างแบรนด์ที่สะท้อนเอกลักษณ์ท้องถิ่นและการทำการตลาดออนไลน์จะช่วยให้เพิ่มการรับรู้และขยายฐานลูกค้า การนำแนวทางเหล่านี้มาประยุกต์ใช้กับกลุ่มวิสาหกิจชุมชนหนองไม้ต้องบ้านนากระเซิงจะช่วยยกระดับรายได้และคุณภาพชีวิตของสมาชิก เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน และสร้างความยั่งยืนให้กับวิสาหกิจ ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและเศรษฐกิจชุมชนอย่างยั่งยืน [6]

การวิจัยนี้มุ่งเน้นการนำแนวทางดังกล่าวมาประยุกต์ใช้กับกลุ่มวิสาหกิจชุมชนหนองไม้ต้องบ้านนากระเซิง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มมูลค่าทางการเงินของผลิตภัณฑ์ ปรับปรุงกระบวนการผลิตและพัฒนาทักษะด้านการตลาดและการจัดการทางการเงินของสมาชิกกลุ่ม ผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์โดยตรงต่อสมาชิกวิสาหกิจชุมชน และสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับวิสาหกิจชุมชนอื่น ๆ เพื่อยกระดับเศรษฐกิจฐานรากของประเทศไทยโดยรวม นำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนและการยกระดับคุณภาพชีวิตของชุมชนในระยะยาว

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาบริบทการบริหารจัดการกลุ่มที่เหมาะสมของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนหนองไม้ต้องบ้านนากระเซิง อำเภอทาลี่ จังหวัดเลย
2. เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์หนองไม้ต้องในการยกระดับรายได้ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนหนองไม้ต้องบ้านนากระเซิง อำเภอทาลี่ จังหวัดเลย
3. เพื่อวิเคราะห์ต้นทุน ผลตอบแทน และความคุ้มค่าทางการเงินของผลิตภัณฑ์ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนหนองไม้ต้องบ้านนากระเซิง อำเภอทาลี่ จังหวัดเลย

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัยตามระเบียบวิธีวิจัยที่เลือกใช้ในครั้งนี้ คือการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory action research: PAR) ซึ่งประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ เป็นกลุ่มวิสาหกิจชุมชนหนองไม้ดองบ้านนากระเซิง อำเภอท่าลี่ จังหวัดเลย จำนวน 1 กลุ่ม สมาชิก 12 ราย จึงใช้วิธีการคัดเลือกกลุ่มเป้าหมายด้วยวิธีเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive sampling) ผู้ให้ข้อมูลหลักในการศึกษาเจาะจงกลุ่มวิสาหกิจชุมชนหนองไม้ดองบ้านนากระเซิง ซึ่งสมาชิกส่วนใหญ่เป็นกลุ่มครัวเรือนเปราะบางหรือกลุ่มครัวเรือนที่มีทุนเศรษฐกิจหรือทุนกายภาพน้อย [7] โดยสมาชิกในกลุ่มมีความรู้ มีประสบการณ์ มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงาน และยินยอมให้ความร่วมมือเข้าร่วมการวิจัยจนเสร็จสิ้นกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) กำหนดประเด็นคำถามเกี่ยวกับบริบทและศักยภาพการบริหารจัดการกลุ่ม การประกอบอาชีพหลักของสมาชิกกลุ่ม ข้อมูลรายได้ ข้อมูลเศรษฐกิจชุมชน และการบริหารจัดการระบบเศรษฐกิจของกลุ่ม มีลักษณะเป็นประเด็นคำถามแบบปลายเปิด (Open-ended) ทำการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้เชี่ยวชาญทางด้านการวิจัยเชิงพื้นที่ ด้านสถิติและวัดผล และด้านการเงิน โดยมีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ถูกต้อง เหมาะสมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.96

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล 5 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การเตรียมนักวิจัย เตรียมพื้นที่กลุ่มเป้าหมายและวางแผนการดำเนินงาน โดยเริ่มจากการประสานงานกับผู้นำชุมชนและชุมชนกลุ่มเป้าหมายเพื่อขอความอนุเคราะห์ให้สถานที่ในการจัดเวทีขับเคลื่อนงานวิจัย วางแผนการดำเนินงานเพื่อทบทวนเป้าหมาย วัตถุประสงค์ของกระบวนการในการดำเนินงาน กำหนดบทบาทหน้าที่พร้อมวางแผนการทำงานร่วมกัน และจัดเวทีประชุมชี้แจงวัตถุประสงค์ของโครงการวิจัยร่วมกับกลุ่มเป้าหมาย เพื่อทำความเข้าใจ แสวงหาความร่วมมือ ปรับแนวคิด และหาภาคีเครือข่ายในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ ระยะที่ 2 เก็บรวบรวมข้อมูล และสังเคราะห์ข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview technique) แบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการ จำนวน 12 คน และร่วมกันวิเคราะห์ข้อมูลแบบสนทนากลุ่ม (Focused group) โดยใช้เทคนิค AIC (Appreciation-influence-control) การแบ่งกลุ่มย่อย และการระดมสมองด้วยการระดมความคิดเห็นของกลุ่ม (Group think) ร่วมกับแผนที่ความรู้ (Mind mappings) เพื่อนำมาสู่การพัฒนาผลิตภัณฑ์ โดยจัดเวทีค้นหาองค์ความรู้ของชุมชนในการเพิ่มมูลค่าสินค้าเดิมที่มีความเหมาะสมกับชุมชน จากนั้นทำการศึกษาต้นทุนผลตอบแทน และความคุ้มค่าทางการเงินของผลิตภัณฑ์ในกลุ่ม ระยะที่ 3 การติดตามผล และการรายงานความก้าวหน้าของการดำเนินงานตามกิจกรรม ระยะที่ 4 การสังเคราะห์ผล โดยใช้วิธีการบรรยายบทสรุปของกิจกรรม รวมข้อค้นพบในลักษณะภาพรวมแล้วทำการถอดบทเรียนภาพรวมจากการดำเนินงานวิจัย (Retrospect) โดยใช้เครื่องมือการถอดบทเรียนหลังปฏิบัติการ (After action review: AAR) และระยะที่ 5 สรุปผล และรายงานผลการวิจัย

ทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่ม การระดมสมอง ด้วยการวิเคราะห์เหตุการณ์แบบไม่อิงทฤษฎี โดยจำแนกข้อมูลในเหตุการณ์ที่จะวิเคราะห์ตามความเหมาะสมกับข้อมูล จำแนกข้อมูลเป็นชนิดง่าย ๆ ตามประเภทที่ผู้วิจัยสังเกตพิจารณาจากความสม่ำเสมอการเกิดของข้อมูลซึ่งจะเป็นพื้นฐานในการอธิบายเหตุการณ์ของปรากฏการณ์โดยอาศัยมุมมองของบุคคลในสนามการวิจัยเป็นพื้นฐานในจำแนกจากการเก็บรวบรวมข้อมูล แล้วนำมาสรุปแบบความเรียง และใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ จำนวน และค่าร้อยละ

ผลการวิจัย

1. ผลศึกษาบริบทการบริหารจัดการกลุ่มที่เหมาะสมของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนหนองไม้ดองบ้านนากระเซิง อำเภอท่าลี่ จังหวัดเลย พบว่า ศักยภาพการบริหารจัดการกลุ่มยังไม่มีที่เหมาะสมและเพียงพอ สมาชิกกลุ่มเป้าหมายจำนวน 12 คน ได้ให้ข้อมูลสภาพปัญหา พร้อมเสนอแนวทางการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการกลุ่ม สามารถสรุปได้ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 สภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนหน่อไม้ดองบ้านนากระเซิง อำเภอท่าลี่ จังหวัดเลย

ด้าน	สภาพปัญหา	แนวทางการพัฒนา
ด้านการบริหารจัดการ	- สมาชิกกลุ่มยังขาดความรู้ทางการเงิน การตลาด และเทคโนโลยีสมัยใหม่ - ยังไม่มีการจัดสรรรายได้จากการทำกิจกรรมของกลุ่มอย่างเป็นระบบ - ขาดหลักการบริหารจัดการที่ถูกต้อง	- ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพในการจัดตั้งกลุ่ม พร้อมส่งเสริมวิธีการจัดการและการบริหารกลุ่ม - เชื่อมโยงหน่วยงานที่สนับสนุนวิธีการจัดการ การบริหารและพัฒนาเพื่อการพัฒนาเพิ่มศักยภาพของกลุ่ม
ด้านกรรมวิธีการผลิต	- การขาดแคลนวัตถุดิบ ซึ่งไม่เพียงพอในบางฤดูกาล โดยเฉพาะในช่วงฤดูแล้ง - คุณภาพไม่สม่ำเสมอ ซึ่งอาจเกิดจากการขาดมาตรฐานในกระบวนการผลิต เช่น การหมักหรือการบรรจุ - เนื่องจากกลุ่มยังใช้วิธีการผลิตแบบดั้งเดิม ทำให้ใช้เวลานานและผลิตได้ในปริมาณจำกัด - การจัดการของเสียและน้ำเสียที่เกิดจากกระบวนการผลิตอาจส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม	- วางแผนการจัดหาวัตถุดิบ หรือสร้างเครือข่ายเกษตรกรผู้ปลูกหน่อไม้ในพื้นที่ใกล้เคียง - จัดหาวิทยากรถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการแปรรูปอย่างถูกวิธีเพื่อพัฒนามาตรฐานและควบคุมคุณภาพทุกขั้นตอนการผลิต - ถ่ายทอดองค์ความรู้ในการใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการผลิต เช่น เครื่องหั่น เครื่องบรรจุที่ทันสมัยเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต - การบริหารจัดการขยะจากเปลือกหน่อไม้ (เปลี่ยนขยะให้เป็นเชื้อเพลิงและหรือปุ๋ย) นำน้ำเสียไปใช้ประโยชน์ในการเกษตร
ด้านต้นทุนการผลิต	- ไม่มีการวิเคราะห์ต้นทุนที่แม่นยำ ทำให้การตั้งราคาไม่สะท้อนต้นทุนที่แท้จริง ส่งผลถึงการบริหารจัดการต้นทุนที่ไม่ดี - จากการที่ไม่สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้ ทำให้ทางกลุ่มมีเงินทุนหมุนเวียนไม่เพียงพอสำหรับการซื้อวัตถุดิบหรือขยายกำลังการผลิต	- ส่งเสริมองค์ความรู้การคิดคำนวณในการลดต้นทุนการผลิต - ส่งเสริมการจัดหาแหล่งเงินทุนที่เพิ่มโอกาสในการผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ ให้กับกลุ่ม - แนะนำกลุ่มให้เข้าถึงแหล่งทุนและความรู้จากหน่วยงานราชการ เช่น พัฒนาชุมชน เกษตรอำเภอ เป็นต้น
ด้านการตลาด	- ช่องทางการจำหน่ายจำกัด เพราะทางกลุ่มขายเฉพาะในชุมชนหรือตลาดท้องถิ่น ทำให้ไม่สามารถขยายฐานลูกค้าได้ - มีผู้ผลิตหน่อไม้ดองรายอื่นในตลาด ทำให้ต้องแข่งขันด้านราคาค่อนข้างสูง - บรรจุภัณฑ์ยังไม่ดึงดูดความสนใจหรือไม่สามารถรักษาคุณภาพผลิตภัณฑ์ได้นาน	- สร้างเครือข่ายตลาด เพิ่มช่องทางตลาดรับซื้อผลิตภัณฑ์ของกลุ่ม และกำหนดผู้รับผิดชอบในการจัดหาตลาด - สร้างองค์ความรู้และแหล่งทุนสนับสนุนการสร้างแบรนด์และบรรจุภัณฑ์ที่ทันสมัย

2. ผลการพัฒนาผลิตภัณฑ์หน่อไม้ดองในการยกระดับรายได้ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนหน่อไม้ดองบ้านนากระเซิง อำเภอท่าลี่ จังหวัดเลย ซึ่งเกิดจากการระดมสมองของกลุ่มสมาชิก แสดงดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 การพัฒนาต้นแบบผลิตภัณฑ์หน่อไม้ดองอนามัย

ที่มา : รายงานวิจัยชิ้นกลางภายใต้โครงการ “ปฏิบัติการแก้จนด้วยเกษตรชุมชนคนท่าลี่”, 2567 [8]

จากภาพที่ 1 เป็นการพัฒนาผลิตภัณฑ์หน่อไม้ดองซึ่งเกิดจากการระดมสมองของสมาชิกในกลุ่ม โดยมีการนำเทคโนโลยีเครื่องหั่นสับหน่อไม้มาใช้ในการเตรียมวัตถุดิบ การพัฒนานี้มุ่งเน้นการยกระดับทักษะ (Upskill) และการเรียนรู้ทักษะใหม่ (Reskill) ในด้านการบริหารจัดการกลุ่ม การพัฒนามาตรฐานผลิตภัณฑ์ และนวัตกรรมเทคโนโลยีในการแปรรูป

นอกจากนี้ ยังมีการพัฒนาทักษะด้านการตลาด การจัดจำหน่าย การรวบรวมและกระจายสินค้า รวมถึงการสร้างคอนเทนต์ การพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยีรวมถึงการพัฒนาเครื่องหันหน่อไม้แบบเส้นและแบบแผ่น การปรับปรุงบรรจุภัณฑ์ให้ถูกสุขอนามัย และการจัดการขยะตามมาตรฐาน มผช. 1166-49 สำหรับหน่อไม้ดอง ผลจากการพัฒนานี้ทำให้สามารถเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์หน่อไม้ดองจาก 30 บาทต่อกิโลกรัม เป็น 75 บาทต่อกิโลกรัม หรือ 50 บาทต่อกระปุก คิดเป็นการเพิ่มมูลค่า 150% ส่งผลให้ชุมชนมีรายได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 69

3. ผลการวิเคราะห์ต้นทุน ผลตอบแทน และความคุ้มค่าทางการเงินของผลิตภัณฑ์ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนหน่อไม้ดองบ้านนากระเซิง อำเภอท่งลี่ จังหวัดเลย แสดงรายละเอียดได้ดังนี้

3.1 วิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนผลิตภัณฑ์หน่อไม้ดอง

ด้านต้นทุน จากการเก็บรวบรวมข้อมูลการผลิตหน่อไม้ดองอนามัย ต้นทุนส่วนใหญ่เป็นค่าเครื่องจักร ค่าหน่อไม้ ซึ่งเป็นวัตถุดิบหลักในการผลิต ค่าแรงงาน ค่าบรรจุภัณฑ์ที่ได้ออกแบบใหม่ ค่าสาธารณูปโภค ค่าอุปกรณ์การผลิต และค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ ตามลำดับดังแสดงในตารางที่ 2 และ 3

ตารางที่ 2 แสดงค่าเครื่องจักรและอุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิตและค่าเสื่อมราคาของเครื่องจักร

ลำดับ ที่	รายการ	ราคา/ หน่วย	จำนวนที่ ใช้	จำนวนเงิน ทั้งสิ้น(บาท)	อายุการใช้ งาน (ปี)	ค่าเสื่อม ราคา(บาท)
1	เครื่องหันหน่อไม้ เส้น	30,000 บาท	1 เครื่อง	30,000	5	6,000
2	อุปกรณ์การผลิต (ภาชนะ)	5,000 บาท	1 หน่วย	5,000	5	1,000
รวมทั้งสิ้น				35,000		7,000

จากตารางที่ 2 การคำนวณแสดงสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนกำหนดอายุโครงการ 5 ปี สินทรัพย์ที่ได้จัดหามาลงทุนตั้งแต่ปี 2566 พบว่า ค่าใช้จ่ายในการลงทุน มีค่าเท่ากับ 35,000 บาท ค่าเสื่อมราคาต่อปีของสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน มีค่าเท่ากับ 7,000 บาท

ตารางที่ 3 แสดงต้นทุนในการผลิตและปัจจัยการผลิต

ลำดับที่	รายการ	ราคา/ หน่วย	หน่วย	จำนวนที่ใช้	จำนวนเงินทั้งสิ้น (บาท)
หมวดวัตถุดิบ					
1	หน่อไม้สด	10	บาท/กก.	10,000 กก.	100,000
หมวดบรรจุภัณฑ์					
1	บรรจุภัณฑ์	2.33	บาท/ขวด	6,000 ขวด	14,000
2	ฉลาก	3	บาท/ชิ้น	6,000 ชิ้น	18,000
หมวดค่าแรงงาน					
1	ค่าแรงงาน (8 ชม. จำนวน 3 คน)	300	บาท/วัน	100 วัน	90,000

ลำดับที่	รายการ	ราคา/ หน่วย	หน่วย	จำนวนที่ใช้	จำนวนเงินทั้งสิ้น (บาท)
ค่าสาธารณูปโภคและอื่น ๆ					
1	ค่าน้ำประปา ค่าไฟฟ้า ค่าโทรศัพท์ ค่าแก๊สหุงต้ม คิดเป็นร้อยละ 30 ของค่าวัตถุดิบ				30,000
หมวดค่าดำเนินการ					
1	ค่าบำรุงรักษาเครื่องจักร คิดเป็นร้อยละ 10 ของราคาเครื่องจักร				3,000
รวมทั้งสิ้น					255,000

จากตารางที่ 3 การคำนวณต้นทุนในการผลิตและปัจจัยการผลิต พบว่า ใช้หน่อไม้สด จำนวน 10,000 กิโลกรัม ๆ ละ 10 บาท คิดเป็นจำนวนเงิน 100,000 บาท บรรจุภัณฑ์และฉลาก คิดเป็นจำนวนเงิน 32,000 บาท ค่าแรงงาน จำนวน 3 คน โดยมีเวลาทำงาน 8 ชั่วโมงต่อวัน คิดเป็นจำนวนเงิน 90,000 บาท ค่าสาธารณูปโภค คิดเป็นร้อยละ 30 ของค่าวัตถุดิบ คิดเป็นจำนวนเงิน 30,000 บาท ค่าบำรุงรักษาเครื่องจักร คิดเป็นร้อยละ 10 ของราคาเครื่องจักร คิดเป็นจำนวนเงิน 3,000 บาท

ด้านผลตอบแทน จากการเก็บรวบรวมข้อมูลการผลิตหน่อไม้ต้องอนามัย มีรายได้ต่อปีจากการผลิตหน่อไม้ต้องอนามัย เท่ากับ 180,000 บาท ราคาขายต่อหน่วย เท่ากับ 30 บาทต่อขวด จำนวนที่สามารถขายได้ เท่ากับ 6,000 ขวด

ซึ่งพบว่า ต้นทุนรวม เป็นจำนวนเงิน 145,000 บาท มีต้นทุนคงที่ เป็นจำนวนเงิน 10,000 บาทประกอบด้วย ค่าเสื่อมราคาเครื่องจักรและอุปกรณ์การผลิต เท่ากับ 7,000 บาท ค่าบำรุงรักษาเครื่องจักร เท่ากับ 3,000 บาท

ต้นทุนผันแปร เป็นจำนวนเงิน 135,000 บาท ประกอบด้วย ค่าวัตถุดิบ เท่ากับ 100,000 บาท ค่าบรรจุภัณฑ์ เท่ากับ 32,000 บาท ค่าแรงงาน เท่ากับ 90,000 บาท และค่าสาธารณูปโภค เท่ากับ 30,000 บาท

ดังนั้น จากข้อมูลการคำนวณซึ่งหากลงทุนผลิตหน่อไม้ต้องอนามัย จำนวน 10,000 กิโลกรัม จะมีต้นทุนเฉลี่ยต่อขวด ๆ ละ 24.17 บาท จะต้องจำหน่ายให้ได้จำนวน 6,666.67 ขวด จึงจะคุ้มทุน รายละเอียดแสดงในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 แสดงการวิเคราะห์จุดคุ้มทุน

รายการ	ราคาขาย/ขวด	จำนวนขายเฉลี่ย/ปี	รายได้ต่อปี
หน่อไม้ต้องอนามัย	30 บาท	6,000 ขวด	180,000 บาท
รวมทั้งสิ้น			180,000 บาท
ต้นทุนคงที่ (TFC)			10,000 บาท
ต้นทุนผันแปร (TVC)			135,000 บาท
ต้นทุนรวม (TC)			145,000 บาท
ต้นทุนเฉลี่ย/ขวด (AC)			24.17 บาท
ต้นทุนคงที่เฉลี่ย (AFC)			1.67 บาท
ต้นทุนผันแปรเฉลี่ย (AVC)			22.50 บาท
จุดคุ้มทุน (BEP)			6,666.67 ขวด

3.2 ความคุ้มค่าทางการเงิน จากการเก็บข้อมูลต้นทุนและผลตอบแทน สามารถนำมาวิเคราะห์ความคุ้มค่าทางการเงินโดยใช้ ระยะเวลาคืนทุน (Payback Period: PB) มูลค่าปัจจุบันสุทธิ (Net Present Value: NPV) และอัตราผลตอบแทนจากการลงทุน (Internal Rate of Return: IRR) เป็นเครื่องมือทางการเงิน ดังนี้

ระยะเวลาคืนทุน (Payback Period: PB) การคำนวณหาระยะเวลาคืนทุนจากกระแสเงินสดรับสุทธิตั้งแต่ปีที่ 1 เป็นต้นไปของการผลิตหน่อไม้ต้องอนามัย พบว่ามีระยะเวลาคืนทุนประมาณ 1 ปี 6 เดือน

มูลค่าปัจจุบันสุทธิ (Net Present Value: NPV) เป็นการคำนวณหามูลค่าปัจจุบันของโครงการลงทุนในการผลิตหน่อไม้ต้องอนามัย โดยกำหนดอัตราคิดลดคือค่าเฉลี่ยอัตราดอกเบี้ยที่ธนาคารพาณิชย์เรียกเก็บจากลูกค้ารายใหญ่ (Minimum Loan Rate: MLR) และค่าเฉลี่ยอัตราเงินเฟ้อ ย้อนหลัง 5 ปี ของธนาคารแห่งประเทศไทย ซึ่งเท่ากับ 4.44% มีผลการวิเคราะห์มูลค่าปัจจุบันเท่ากับ 103,906.42 บาท

อัตราผลตอบแทนจากการลงทุน (Internal Rate of Return: IRR) เป็นการคำนวณหาผลตอบแทนจากการผลิตหน่อไม้ต้องอนามัย ผลการวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนเท่ากับ 64% ซึ่งมากกว่าอัตราคิดลด แสดงว่าการผลิตหน่อไม้ต้องอนามัยมีความคุ้มค่าทางการเงิน รายละเอียดแสดงในตารางที่ 5

ตารางที่ 5 แสดงการประเมินการลงทุน

ปีที่	รายรับ (บาท)	ต้นทุน(บาท)	กระแสเงินสด รับสุทธิ (บาท)	Discount Rate 4.44%	มูลค่าปัจจุบันเงิน สดรับสุทธิ	กระแสเงินสดสะสม
0	0	50,000.00	-50,000.00	1.00	-50,000.00	-50,000.00
1	180,000.00	145,000.00	35,000.00	0.96	33,512.06	174,243.58
2	180,000.00	145,000.00	35,000.00	0.92	32,087.38	388,954.03
3	180,000.00	145,000.00	35,000.00	0.88	30,723.27	594,536.60
4	180,000.00	145,000.00	35,000.00	0.84	29,417.15	791,379.36
5	180,000.00	145,000.00	35,000.00	0.80	28,166.55	979,853.85
PB						1.51 ปี หรือ 1 ปี 6 เดือน
NPV						103,906.42
IRR						64%

สรุปและอภิปรายผล

1. ศักยภาพการบริหารจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนหน่อไม้ต้องบ้านนากระเซิง อำเภอท่าลี่ จังหวัดเลย ยังไม่ค่อยมีความเหมาะสมและเพียงพอ ทั้งนี้เนื่องมาจากการขาดการวางแผนการจัดหาวัตถุดิบ เป็นผลให้เกิดการขาดแคลนวัตถุดิบในบางฤดูกาล โดยเฉพาะในช่วงฤดูแล้ง ซึ่งส่งผลกระทบต่อความต่อเนื่องในการผลิต ขาดองค์ความรู้ ได้แก่ ความรู้ทางการเงิน การตลาด เทคโนโลยีสมัยใหม่ และการพัฒนาผลิตภัณฑ์ บรรจุภัณฑ์ที่ยังไม่ดึงดูดความสนใจหรือไม่สามารถรักษาคุณภาพผลิตภัณฑ์ได้นาน นอกจากนี้ ยังพบปัญหาคุณภาพผลิตภัณฑ์ที่ไม่สม่ำเสมอ อันเนื่องมาจากการขาดมาตรฐานในกระบวนการผลิต การใช้วิธีการผลิตแบบดั้งเดิมที่ใช้เวลานานและมีกำลังการผลิตจำกัด รวมถึงการจัดการของเสียและน้ำเสียที่อาจส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของทาริกา สระทองคำ และคณะ [9] กล่าวว่ากลุ่มวิสาหกิจชุมชนใน

ปัจจุบันศักยภาพของชุมชนมีความเข้มแข็ง เป็นผลมาจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมที่ผ่านมา ได้เน้นการพัฒนาชุมชนมีการรวมกลุ่มเชื่อมโยงเป็นเครือข่ายเพื่อทำกิจกรรมทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม เพื่อแก้ปัญหาและสนองตอบความต้องการของชุมชน และมีการจัดตั้งเป็นกลุ่มวิสาหกิจชุมชน เป็นกิจการของชุมชนเกี่ยวกับการผลิตสินค้า การให้บริการ รวมถึงกระบวนการคิดการจัดการผลผลิตและทรัพยากร โดยนำวัตถุดิบ ทรัพยากรทุกประเภท ภูมิปัญญาของชุมชนมาร่วมสร้างสรรค์ผลผลิต ซึ่งรูปแบบ และแนวทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ต้องเกิดจากการมีส่วนร่วมของสมาชิก ส่งเสริมให้สมาชิกได้มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาศักยภาพ การดำเนินงานของกลุ่ม การพัฒนาผลิตภัณฑ์ รวมถึงการแสดงความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะ เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพมากที่สุด ส่งเสริมให้สมาชิกได้รับการอบรมเพื่อเพิ่มทักษะในการผลิตก่อให้เกิดความชำนาญในการผลิต มีการกำหนดมาตรฐานการผลิตผลิตภัณฑ์ รวมถึงการควบคุมการซื้อปัจจัยที่ใช้ในการผลิตและวัตถุดิบในการผลิตที่ได้มาตรฐาน และในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ ควรให้ความสำคัญในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีความโดดเด่นและมีความแตกต่างจากผลิตภัณฑ์จากกลุ่มอื่น มีอัตลักษณ์เฉพาะกลุ่มแตกต่างจากกลุ่มอื่น อีกทั้งปัจจุบันลูกค้ายังไม่รู้จักกลุ่มหรือสินค้าของกลุ่ม จึงจำเป็นต้องมีการประชาสัมพันธ์ให้ข้อมูลแก่ลูกค้าให้รับรู้ถึงผลิตภัณฑ์ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน

2. การพัฒนาผลิตภัณฑ์หน่อไม้ต้องในการยกระดับรายได้ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนหน่อไม้ต้องบ้านนากระเซิง อำเภอท่าลี่ จังหวัดเลย โดยมีการนำเทคโนโลยีการพัฒนาเครื่องหั่นหน่อไม้แบบเส้นและแบบแผ่น การปรับปรุงบรรจุภัณฑ์ให้ถูกสุขอนามัย และการจัดการขยะตามมาตรฐาน มพข. 1166-49 สำหรับหน่อไม้ต้อง ผลจากการพัฒนานี้ทำให้สามารถเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์หน่อไม้ต้องจาก 30 บาทต่อกิโลกรัม เป็น 75 บาทต่อกิโลกรัม หรือ 50 บาทต่อกระปุก คิดเป็นการเพิ่มมูลค่า 150% ส่งผลให้ชุมชนมีรายได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 69 ซึ่งสอดคล้องอย่างยิ่งกับการศึกษาของจรรย์ คนแรง และคณะ [10] ทำการศึกษาการพัฒนานวัตกรรมเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มของผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรในพื้นที่ชุมชนบัวสลี อำเภอแม่ลาว จังหวัดเชียงใหม่ พบว่าแนวคิดพื้นฐานของโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ที่เน้นภูมิปัญญาท้องถิ่นสู่สากลโดยพัฒนาผลิตภัณฑ์ใช้ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมท้องถิ่นให้เป็นที่ยอมรับในระดับสากล โดยการสัมมนากลุ่มและลงพื้นที่พบว่ากลุ่มการแปรรูปกล้วยฉาบได้รับการถ่ายทอดเทคโนโลยีเครื่องอบแห้งผลิตภัณฑ์ช่วยในการเพิ่มอายุการเก็บรักษาและสามารถนำผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการอบซึ่งมีความแห้งตรงตามความต้องการของผู้บริโภคสามารถเพิ่มมูลค่าให้ผลิตภัณฑ์ จากการใช้เทคโนโลยีโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนคัดเลือกผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรที่มีศักยภาพ เป็นการบูรณาการของทุกภาคส่วน ซึ่งเป็นการพัฒนานวัตกรรมที่เกิดจากชุมชนเพื่อถ่ายทอดลงสู่ชุมชนเพื่อก่อให้เกิดความยั่งยืนอย่างแท้จริง

3. การวิเคราะห์ต้นทุน ผลตอบแทน และความคุ้มค่าทางการเงินของผลิตภัณฑ์หน่อไม้ต้องในกลุ่มวิสาหกิจชุมชนบ้านนากระเซิง อำเภอท่าลี่ จังหวัดเลย แสดงให้เห็นถึงศักยภาพและความเป็นไปได้ในการพัฒนารัฐกิจชุมชนอย่างยั่งยืนในด้านต้นทุนและผลตอบแทนการผลิต พบว่าปัจจัยหลักประกอบด้วยค่าวัตถุดิบหน่อไม้สด ค่าแรงงาน และค่าบรรจุภัณฑ์ตามลำดับ โดยมีต้นทุนการผลิตอยู่ที่ 24.17 บาทต่อขวด ในขณะที่ราคาขายอยู่ที่ 30 บาทต่อขวด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุชาติรัตน์ บุญอยู่ และคณะ [11] โดยต้นทุนการผลิตผลไม้แปรรูปกล้วยอบเนยนั้นมียกระดับที่สูงขึ้นตามการผลิตเนื่องจากราคาวัตถุดิบในการผลิตนั้นสูงขึ้น ทำให้ต้นทุนและค่าใช้จ่ายสูงขึ้นตาม จึงทำให้ผู้ประกอบการควรเพิ่มปริมาณการผลิตในแต่ละครั้งในจำนวนที่มากขึ้น เพื่อลดต้นทุนที่เป็นค่าแรงทางตรง และควรให้ชุมชนหรือผู้นำของหน่วยงานภาครัฐสนับสนุนด้วยการประชาสัมพันธ์ เพื่อให้คนรู้จักกับมากขึ้น ประกอบกับควรสนับสนุนผลักดันให้เกิดเป็นผลิตภัณฑ์ประจำอำเภอ หรือสินค้าประจำจังหวัด เพื่อเป็นการเพิ่มมูลค่าของผลิตภัณฑ์ และเพิ่มรายได้ให้กับทางผู้ประกอบการ อีกทั้งยังเป็นการสร้างงานให้กับบุคคลในชุมชนมากขึ้นต่อไป การวิเคราะห์ทางการเงินแสดงให้เห็นถึงความคุ้มค่าในการลงทุนระยะเวลาคืนทุนประมาณ 1 ปี 6 เดือน มูลค่าปัจจุบันสุทธิ เป็นบวกที่ 103,906.42 บาท และมีอัตราผลตอบแทนจากการลงทุน 64% ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจิตตคุณ นิยมสิริ และคณะ [12] การวิเคราะห์ความคุ้มค่าของการลงทุนในการแปรรูปกล้วยและกล้วยผลิตภัณฑ์กาแฟอาราบิก้า จากผลการวิเคราะห์ประมาณการงบกำไรขาดทุนและประมาณการงบกระแสเงินสดสุทธิ และทำการจำลองการลงทุนการแปรรูปผลิตภัณฑ์ พบว่ามูลค่าปัจจุบันสุทธิ เท่ากับ 49,385,873.40 บาท อัตราผลตอบแทนของโครงการ (Internal Rate Of

Return) เท่ากับร้อยละ 94.41 อัตราส่วนผลตอบแทนต่อต้นทุน เท่ากับ 2.11 และระยะเวลาคืนทุน เท่ากับ 0.318 กิจกรรมได้รับผลกำไรและใช้เวลาคืนทุนเพียง 4 เดือน ซึ่งจากค่าที่กล่าวมาข้างต้นแสดงให้เห็นว่า การลงทุนการแปรรูปผลิตภัณฑ์กาแฟของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนให้ผลตอบแทนที่คุ้มค่ากับการลงทุน

กิตติกรรมประกาศ

ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยจากหน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการพัฒนาระดับพื้นที่ (บพท.) ในปีงบประมาณ 2566

เอกสารอ้างอิง

- [1] ชญานันท์ ศิริกิจเสถียร. (2563). การเสริมสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจชุมชนในการพัฒนาอาชีพของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนคนรักแม่หนองหลวง จังหวัดกำแพงเพชร. *การประชุมวิชาการระดับชาติครั้งที่ 9 และระดับนานาชาติครั้งที่ 2 “วิทยาการจัดการวิชาการ 2020”* (หน้า 661-671). มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์.
- [2] ทักษิญา สง่าโยธิน. (2564). การพัฒนาศักยภาพวิสาหกิจชุมชนจังหวัดปัตตานีด้านห่วงโซ่มูลค่าสู่ความเป็นมืออาชีพเพื่อความยั่งยืน. *วารสาร มจร พุทธปัญญาปริทรรศน์*, 9(1), 171-188.
- [3] สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. (2565). *รายงานสถานการณ์วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ปี 2565*. <https://opendata.nesdc.go.th/dataset/msme-white-paper-2022>
- [4] วนิดา สุวรรณนิพนธ์. (2564). ความสามารถในการแข่งขันบนฐานเศรษฐกิจดิจิทัลของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มสินค้าท้องถิ่นในกรุงเทพมหานคร. *วารสารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา*, 13(1), 1-21.
- [5] จิตพนธ์ ชุมเกตุ. (2560). *การพัฒนาผลิตภัณฑ์จากภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพทางการจัดการชุมชนอย่างยั่งยืนของชุมชนไทยมุสลิม อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี*. รายงานการวิจัย. มหาวิทยาลัยเพชรบุรี.
- [6] สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์. (2565). *รายงานการศึกษาค้นคว้าพัฒนาอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ปี 2565*. <https://www.cea.or.th/th/single-industries/Creative-Industries-Development-Report-2022-Design>
- [7] ระบบบริหารจัดการข้อมูลการพัฒนาคนแบบชี้เป้า. (2564). *ภาพรวมคนจนเป้าหมายจังหวัดเลยในปี 2565*. <https://www.tpmmap.in.th/2564/42>
- [8] วรินทร์ธร โดพันธ์, เนตรนภา พงเพ็ชร, ภควดี ศิริวัชรสุข, สุภาวดี สำราญ, วิไลพร ยาขามป้อม, จิราวดี กายาน, เอกภูมิ อ้อมอก, ศุภกัญญา ชันชัยภูมิ, ณิชนันท์ กะวิวงศ์กุล, จตุพงษ์ กะวิวงศ์กุล, ไข่มคำ ตันติประทุม, ธีรภัทร์ อนุชาติ, และภัทรานุช ผงสุข. (2567). *รายงานวิจัยชิ้นกลางภายใต้โครงการ “ปฏิบัติการแก้จนด้วยเกษตรชุมชนคนทอผ้า”*. รายงานการวิจัย. กองทุนส่งเสริมทุนวิจัยบนแผ่นดิน/ทุนวิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม และหน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการพัฒนาระดับพื้นที่.
- [9] ทาริกา สระทองคำ, อนุช ไต้วัลย์, และอมร ฤงสุวรรณ. (2565). รูปแบบการพัฒนาผลิตภัณฑ์ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่ตอบสนองความต้องการลูกค้าในยุคอนาคต. *วารสารวิจัยมหาวิทยาลัยเวสเทิร์น มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 8(1), 239-250.
- [10] จริญญา คนแรง, มิ่งขวัญ สมพฤกษ์, ไพโรจน์ ตัวนกร, นงนุช ศรีเล็ก, และวิบูลพร วุฒิคุณ. (2563). การพัฒนานวัตกรรมเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มของผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรในพื้นที่ชุมชนบัวสลี อำเภอแม่ลาว จังหวัดเชียงราย. *วารสารวิจัยราชภัฏธนบุรีรับใช้สังคม*, 6(2), 29-42.
- [11] สุชารัตน์ บุญอยู่, จันทนา วัฒนกาญจนะ, สมใจ เกาต์วง, ปาริชาติ ขำเรือง, สุวรรณ แก้วสมบัติ, และธัญนันท์ บุญอยู่. (2566). การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนการผลิตผลไม้แปรรูปกล้วยอบเนยกลุ่มวิสาหกิจชุมชนแปรรูปผลผลิตการเกษตรบ้านเดิมบาง อำเภอบางนาบวช จังหวัดสุพรรณบุรี. *วารสารศิลปศาสตร์และอุตสาหกรรมบริการ*, 6(1), 133-145.

- [12] จิตตคุณ นิยมสิริ, เกษม กุณาสรี, และกฤตวิทย์ อัจฉริยะพานิชกุล. (2561). *การวิเคราะห์ความคุ้มค่าในการพัฒนาผลิตภัณฑ์รูปแบบใหม่ของกาแฟ อาราบิก้าโดยกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดแม่ฮ่องสอนเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน*. รายงานการวิจัย. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.